

11. 9. 2019

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Újma na zdraví způsobená vadou výrobku

Nejvyšší soud v rozhodnutí z 25. dubna 2019, sp. zn. 25 Cdo 2675/2017, dostal příležitost vyjádřit se k okruhu osob, které se mohou domáhat náhrady újmy na zdraví prostřednictvím institutu odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku. Soud v rozhodnutí potvrdil deliktní povahu institutu a právo na náhradu újmy přiznal všem osobám, kterým v příčinné souvislosti s vadou výrobku újma vznikla.

Skutkové okolnosti rozhodovaného případu

Předmětem sporu řešeného Nejvyšším soudem v rozhodnutí z 25. dubna 2019, sp. zn. 25 Cdo 2675/2017, bylo právo na jednorázovou náhradu za usmrcení. Té se domáhali pozůstalí po poškozeném, který jako automechanik v rámci svého pracovního poměru u osoby A prováděl montáž kol nákladního vozidla vlastněného osobou B. Při tomto úkonu explodovalo kolo, které osobě B prodala osoba C. Poškozený byl kolem zasažen a odmrštěn na zeď. Tím utrpěl zranění, na jejichž následky na místě zemřel.

Znaleckým posudkem bylo zjištěno, že disk kola byl „nekvalitním výrobkem“. Pozůstalí proto žalovali o jednorázovou náhradu za usmrcení osobu C (dodavatel disku).

GLATZOVA & Co.

Okruh oprávněných osob

Soud prvního stupně žalobu pozůstalých zamítl. Argumentoval přitom, že ustanovení o odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku poskytují ochranu pouze spotřebitelům. S tímto názorem nesouhlasil soud druhého stupně, k němuž se pozůstalí odvolali. Podle jeho stanoviska neomezují ustanovení o odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku ochranu jen na spotřebitele; právo na náhradu újmy náleží všem osobám, kterým v souvislosti s vadou výrobku újma vznikla. Rozhodnutí odvolacího soudu napadl žalovaný prodejce.

Nejvyšší soud tak byl dovoláním postaven před otázkou, jak široký je okruh osob oprávněných k náhradě újmy způsobené vadou výrobku. Soud na úvod zdůraznil, že zkoumaná úprava je implementací směrnice Rady Evropských společenství 85/374/EHS o sblížení právních a správních předpisů členských států týkajících se odpovědnosti za vady výrobků. Zmíněná směrnice je v režimu úplné harmonizace.^[1] Český zákonodárce se proto při její transpozici nemůže od směrnice upravit odchýlit, a to ani ve prospěch poškozených osob.

Protože sama směrnice okruh osob oprávněných k náhradě újmy nijak neomezuje, nelze z evropské úpravy dovodit zúžení okruhu subjektů, jimž vzniká nárok na náhradu újmy způsobené vadou výrobku. Nejvyšší soud proto uzavřel, že „[o]sobou oprávněnou k náhradě újmy proto může být nejen ten, kdo si vadný výrobek koupil, pronajal či jinak opatřil, **ale i každá jiná osoba, jíž v příčinné souvislosti s vadou výrobku vznikla újma** [...] mezi poškozeným a škůdcem nemusí existovat závazek a že zákon chrání jak smluvní partnery škůdce, tak další nabyvatele výrobku **a třetí osoby**,

pro něž se užívá pojem náhodného či nic netušícího kolemjdoucího [...].“

Důvod k omezení práva na náhradu újmy Nejvyšší soud neviděl ani v tom, že poškozená osoba – zaměstnanec autoservisu – vystupoval jako odborník: „[O]sobám s odbornou způsobilostí zákon ochranu neposkytuje z toho důvodu, že jsou schopny vadu výrobku, na rozdíl od spotřebitele, odhalit. Okolnost odborné způsobilosti se může projevit jen tehdy, lze-li dovodit, že takto nadaná osoba (bez ohledu na to, zda se jedná o spotřebitele) si byla vědoma vadnosti či nebezpečnosti výrobku a přesto s ním nepřiměřeně či neodborně manipulovala. Pak by byl založen tzv. liberační důvod, na jehož základě by se odpovědná osoba mohla zcela či zčásti odpovědnosti zprostit [...]. Plošnou výjimku pro odborníky a specialisty však ze zákona dovodit nelze.“

Závěr

Rozhodnutí Nejvyššího soudu potvrzuje deliktní povahu ustanovení o odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku a za splnění ostatních zákonných podmínek přiznává právo na náhradu újmy všem poškozeným, kterým byla újma způsobena v příčinné souvislosti s vadným výrobkem.

Okruh oprávněných osob a význam pro aplikační praxi ilustrují skutkové okolnosti zde rozebíraného rozhodnutí Nejvyššího soudu: Zaměstnanec osoby A prováděl montáž kol nákladního vozidla vlastněného osobou B. Při tomto úkonu explodovalo kolo, které osobě B prodala osoba C a smrtelně zaměstnance zranila. Nejvyšší soud potvrdil, že se pozůstalí po zaměstnanci mohou se svým nárokem na jednorázovou náhradu za usmrcení obrátit na osobu C, tj. na osobu, se kterou před vznikem škodní události nebyl zaměstnanec v žádném závazkovém vztahu.

Mgr. Jan Flídr

[Glatzová & Co., s.r.o.](#)

Betlémský palác
Husova 5
110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 401 440

Fax: +420 224 248 701

e-mail: office@glatzova.com

[1] Srov. rozsudek Soudního dvora z 20. listopadu 2014, sp. zn. C-310/13.

© EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Smluvní autonomie vs. ochrana slabší strany v moderním kontraktním právu](#)
- [Reklamace vad stavby](#)
- [Konec „severních ateliérů“? Nový stavební zákon otevírá dveře k rekolaudaci ubytovacích jednotek na plnohodnotné byty](#)

- [Oceňování nemovitosti a přiměřená náhrada při zrušení spoluvlastnictví](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 33.: Prevence střetu zájmů \(jednatel x společnost\)](#)
- [Úročení jistoty \(kauce\), kterou skládá podnájemce nájemci - II. díl](#)
- [Když obecní pozemky již nemusí být obecní - institut mimořádného vydržení v obecním právu](#)
- [Střet zájmů členů volených orgánů obchodních korporací: pravidla, proces a následky](#)
- [Dvě kiwi denně: EU schválila první zdravotní tvrzení pro čerstvé ovoce](#)
- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)